

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ
імені ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»
ІНСТИТУТ ПРИКЛАДНОГО СИСТЕМНОГО АНАЛІЗУ**

**ІНСТРУКЦІЯ
З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 0900/234
ДЛЯ ВИКЛАДАЧА**

м. КИЇВ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
"КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ
ІМЕНІ ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО"
ІНСТИТУТ ПРИКЛАДНОГО СИСТЕМНОГО АНАЛІЗУ

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Наказом Проректора

з науково-педагогічної роботи

(з розвитку інфраструктури)

від 14 січня 2025 р. №НАГ/6/25

ІНСТРУКЦІЯ
З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 0900/234
ДЛЯ ВИКЛАДАЧА

1. Загальні положення

1.1. Дія інструкції поширюється на всі структурні підрозділи Інституту прикладного системного аналізу КПІ ім. Ігоря Сікорського. Інструкція встановлює вимоги безпеки під час виконання робіт та проведення навчального процесу зі здобувачами освіти.

1.2. До роботи викладачем допускається особа, яка має вищу освіту і за станом здоров'я може виконувати відповідний вид роботи.

1.3. З викладачем повинні бути проведені інструктажі з охорони праці: вступний (при вступі на роботу), первинний (на робочому місці), повторний (у встановлені терміни). Якщо при проведенні занять викладач використовує електрообладнання (прилади, пристрої, верстати тощо) він повинен пройти спеціальне навчання і перевірку знань.

1.4. У своїй роботі викладач несе відповідальність за порушення правил безпеки життєдіяльності, вимог охорони праці, виробничої санітарії і гігієни та повинен:

- знати свої посадові обов'язки, інструкції з охорони праці та пожежної безпеки;
- дотримуватись правил внутрішнього розпорядку КПІ ім. Ігоря Сікорського та режиму праці і відпочинку;
- організувати свою роботу щодо створення та забезпечення безпечних умов проведення навчального і виховного процесу відповідно до вимог чинного законодавства про працю, локальних нормативних актів з охорони праці;
- не приносити в навчальний заклад небезпечні речі, які не використовуються на заняттях: предмети, що колють, ріжуть, аерозольні балончики з різними наповнювачами, вибухонебезпечні предмети, хімічні речовини тощо;
- систематично проводити згідно з планом профілактичну роботу щодо попередження травматизму студентів Університету;
- вміти надавати домедичну допомогу.
- у разі захворювання студента чи нещасного випадку повинен негайно викликати медичного працівника, повідомити про кожний такий випадок безпосередньо керівництво Університету, вживати невідкладних заходів щодо усунення причин, що призвели до нещасного випадку, сприяти проведенню об'єктивного розслідування нещасного випадку;

- дотримуватися правил пожежної безпеки, знати місця розташування первинних засобів пожежогасіння (вогнегасники, пісок, вода), шляхи евакуації з будівлі під час пожежі або задимлення, вміти користуватися засобами пожежогасіння та сповіщення;
- організовувати евакуацію студентів з приміщення в разі пожежі та інших аварійних ситуацій чи стихійного лиха;
- дотримуватися вимог виробничої санітарії та правил особистої гігієни, тримати в чистоті і порядку своє робоче місце.

1.5. Викладач несе персональну відповідальність за життя та здоров'я студентів під час навчального процесу.

1.6. У разі невиконання або порушення інструкції з охорони праці викладач притягується до дисциплінарної відповідальності відповідно до чинного законодавства України, Правил внутрішнього розпорядку КПІ ім. Ігоря Сікорського. Також за потреби він проходить позачергову перевірку знань з охорони праці, також з ним проводяться позапланові чи цільові інструктажі.

1.7. При виконанні професійних обов'язків на викладача можуть впливати шкідливі та небезпечні фактори, пов'язані:

- з високим психофізіологічним навантаженням;
- з небезпекою ураження електрострумом, виникненням загорань та пожеж;
- з порушенням параметрів мікроклімату в навчальних приміщеннях;
- з недостатнім освітленням робочої зони;
- з іонізуючим випромінюванням та електромагнітними полями при роботі з персональним комп'ютером, ноутбуком, ксероксом, іншою апаратурою.

1.8 Якщо вплив таких факторів можна зменшити за рахунок засобів індивідуального захисту, то вони видаються відповідно до особливостей виконання роботи та Колективного договору КПІ ім. Ігоря Сікорського.

1.9 Працівник зобов'язаний:

- дбати про особисту безпеку і здоров'я, а також про безпеку і здоров'я оточуючих людей в процесі виконання будь-яких робіт чи під час перебування на території Університету;
- знати і виконувати вимоги нормативно-правових актів з охорони праці, правила експлуатації обчислювальної техніки, електронного устаткування та іншого обладнання, користуватися засобами колективного та індивідуального захисту;
- проходити у встановленому законодавством порядку попередні та періодичні медичні огляди.

Працівник несе безпосередню відповідальність за порушення зазначених вимог.

1.10. При виконанні роботи за трудовим договором про дистанційну роботу працівник самостійно визначає своє робоче місце та несе відповідальність за забезпечення безпечних і нешкідливих умов праці на ньому, а роботодавець несе відповідальність за безпечність і належний технічний стан обладнання та устаткування, що передаються працівнику для виконання дистанційної роботи.

2. Вимоги безпеки перед початком роботи

2.1. Перед початком занять викладач повинен при вході до навчальної аудиторії (лабораторії) повністю упевнитися в справності освітлення. Світильники повинні бути надійно прикріплені до стелі (стін), комутаційні коробки мають бути закриті кришками, корпуси вимикачів та

розеток не повинні мати тріщин чи сколів. Неприпустимо використання оплавлених розеток і вимикачів, а також вилок і подовжувачів з оголеними або пошкодженими дротами.

2.2. Візуально перевірити санітарний стан навчальної аудиторії (лабораторії), безпеку свого робочого місця та місць учасників навчального процесу.

2.3. Провітрити приміщення.

2.4. При використанні у своїй діяльності персонального комп'ютера (ноутбука), принтера, ксерокса слід переконатися у їх справності і цілісності кабелів живлення, електричних вилок.

2.5. Необхідно візуально перевірити стан системи водопостачання, радіаторів опалення, упевнитись у відсутності протікання.

2.6. Перевірити наявність справних засобів пожежогасіння та медичної аптечки.

2.7. При виявленні порушень вимог охорони праці в приміщенні для занять, викладач не повинен розпочинати роботу зі студентами до усунення недоліків, які загрожують їхньому життю та здоров'ю.

2.8. При виявленні пошкоджень меблів, системи водопостачання, опалення, електрообладнання, які можуть негативно вплинути на здоров'я, необхідно повідомити відповідального у навчальному закладі за ремонтні роботи працівника для вжиття відповідних заходів.

2.9. За необхідності використання студентами обладнання, пристроїв, викладач повинен перевірити їх справність, наявність захисних засобів, а також зобов'язаний ознайомити студентів з правилами безпечної їх експлуатації.

2.10. Перед початком занять за новою темою, проведенням лабораторних та практичних робіт викладач повинен провести зі студентами інструктаж з охорони праці.

3. Вимоги з охорони праці під час роботи

3.1. Викладач забезпечує безпечне проведення навчального процесу.

3.2. Перед початком роботи викладач повинен поцікавитись станом здоров'я студентів та в разі отримання скарги забезпечити негайне надання домедичної допомоги, при необхідності направити студента в медичний заклад, повідомивши про цей випадок керівництво навчального закладу.

3.3. Під час занять:

- у навчальній аудиторії (лабораторії) виконуються лише роботи, які передбачені розкладом і планом занять;
- викладач повинен постійно перебувати у навчальній аудиторії (лабораторії) разом зі студентами, залишати студентів самих у навчальній аудиторії (лабораторії) забороняється.

3.4. Демонстраційні роботи, лабораторні і практичні заняття здійснюються з допомогою лаборанта, якщо така посада передбачена штатним розписом підрозділу Університету. Студентам забороняється виконувати функції лаборанта.

3.5. Під час занять викладачу забороняється проводити будь-які види ремонтних робіт в приміщенні, оскільки вони повинні виконуватися спеціально підготовленим персоналом закладу (електромонтером, слюсарем тощо).

3.6. Якщо під час занять погіршиться стан здоров'я студента (студентів) або викладача, мають бути прийняті екстрені заходи, зокрема:

- при погіршенні стану здоров'я студента (запаморочення, втрата свідомості, кровотеча з носа тощо) викладач повинен надати йому домедичну допомогу та викликати медичного працівника за тел. 103;

- при погіршенні стану здоров'я викладача студенти повинні повідомити про це представника керівництва навчального закладу, який має вжити відповідних заходів щодо надання домедичної допомоги хворому (при необхідності викликати медичну допомогу за тел..103) та продовження занять зі студентами.

3.7. Викладачу забороняється залишати студентів, з якими він проводить навчальні заняття, екскурсії тощо, без нагляду.

3.8. Викладач повинен вживати заходи дисциплінарного впливу до студентів, які порушують правила безпечної поведінки під час занять.

3.9. Викладач зобов'язаний повідомити керівництво навчального закладу про всі порушення з охорони праці, які знижують рівень безпеки життєдіяльності студентів (норми освітленості, травмонебезпеки обладнання, інструментів тощо), а також про нещасні випадки чи раптові захворювання студентів чи працівників.

4. Вимоги безпеки після закінчення роботи

4.1. Викладач повинен закінчити роботу у встановлений термін згідно з розкладом занять. Після закінчення навчання він зобов'язаний:

4.1.1. Не допускати перебування студентів у навчальній аудиторії (лабораторії) без його нагляду.

4.1.2. Привести в порядок робоче місце. Обладнання, яке використовувалось викладачем під час навчального процесу, демонстраційних, експериментальних та інших видів робіт, необхідно відключити, прибрати з демонстраційного столу і розмістити згідно з правилами зберігання.

4.1.3. Прибрати в установлені місця наочні посібники, журнал, зошити, інструменти, спецодяг та засоби захисту, інші матеріали.

4.1.4. Провірити приміщення до початку наступних занять;

4.1.5. Закрити вікна, кватирки, вимкнути світло та електрообладнання, закрити приміщення та здати ключі у місце їх зберігання;

4.1.6. Повідомити керівництво Університету про випадки порушень вимог з охорони праці та вжиті заходи.

5. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях

5.1. Викладач повинен вжити заходів для збереження життя і здоров'я студентів, працівників закладу освіти та власного життя у разі виникнення аварійних ситуацій і не створювати власними діями загрози для життя і безпеки людей. У разі виникнення такої ситуації він повинен:

5.1.1. Негайно повідомити керівництво навчального закладу про аварію (нешасний випадок), її місцезнаходження.

5.1.2. Діяти чітко, без метушні, запобігати проявам паніки серед студентів.

5.1.3. При виникненні пожежі неухильно дотримуватися вимог інструкції з пожежної безпеки, яка діє в навчальному закладі. Самостійно приступити до гасіння пожежі за допомогою існуючих засобів пожежогасіння. Зателефонувати в пожежну частину за телефоном 101.

5.1.4. Швидко евакуювати студентів із приміщення згідно плану евакуації.

5.1.5. У разі нещасного випадку викладач повинен надати постраждалому домедичну допомогу, в подальшому викликати лікаря (швидку допомогу за тел. 103) та негайно

сповістити про це керівництво закладу, тобто він має діяти за алгоритмом, який передбачено у подібних ситуаціях.

5.2. У випадку пошкоджень у системі водопостачання, каналізації, опалення слід їх локалізувати. При виявленні несправності в роботі комп'ютера, принтера, ксерокса, музичної апаратури тощо (шум, запах гару, поява диму, іскріння) потрібно негайно відключити обладнання від електромережі. У зазначених випадках необхідно повідомити відповідального в закладі за ремонтні роботи працівника для вжиття відповідних заходів.

5.3. Для гасіння пожежі в електрообладнанні, що знаходиться під напругою, слід застосувати вуглекислотні вогнегасники. При роботі з вуглекислотним вогнегасником необхідно пам'ятати, що вентиль і розтруб сильно охолоджуються, і щоб запобігти обмороження рук, необхідно вогнегасник тримати за ручку.

5.4. При попаданні працівника під дію електричного струму – звільнити його від дії струму, відключивши електроживлення, а при неможливості – відтягнути потерпілого за сухий одяг або, використовуючи ізоляційні матеріали. Повідомити керівника робіт та надати потерпілому домедичну допомогу.

Послідовність надання домедичної допомоги:

- усунути вплив на організм небезпечних та шкідливих факторів, які погрожують здоров'ю та життю потерпілого (звільнити від впливу електричного струму, винести з небезпечної зони, погасити одяг що горить тощо);
- викликати швидко медичну допомогу за телефоном 103, а при відсутності такої можливості, прийняти заходи для транспортування потерпілого в найближчий медичний заклад;
- визначити характер та тяжкість травми, найбільшу загрозу для життя постраждалого та послідовність заходів щодо його врятування;
- виконати необхідні заходи щодо врятування постраждалого (відновити прохідність дихальних шляхів, провести штучне дихання, зовнішній масаж серця, зупинити кровотечу, іммобілізувати місце перелому, покласти пов'язку тощо);
- підтримувати основні життєві функції потерпілого до прибуття медичного працівника;

Допомога потерпілому, яка надається не медичними працівниками, не повинна замінювати допомогу з боку медичного персоналу та повинна надаватися лише до прибуття лікаря.

5.5. При виникненні нещасного випадку необхідно зберегти обстановку в робочій зоні і обладнання в такому стані, в якому вони були на момент події, якщо це не загрожує життю та здоров'ю інших працівників (студентів) і не призведе до більш тяжких наслідків.

5.6. Про всі випадки аварійних ситуацій, травмування, захворювань, порушень роботи електричних пристроїв, які можуть призвести до небезпечних ситуацій, працівник зобов'язаний негайно повідомляти керівництву факультету (адміністрацію університету). В усіх випадках необхідно виконувати вказівки керівництва по ліквідації наслідків аварії.

Провідний інженер

_____ Сергій ТОВСТОЛІС

ПОГОДЖЕНО:

Начальник відділу охорони праці

_____ Андрій ГЛУШКО

Начальник відділу правової роботи

_____ Наталія ПАНЧЕНКО